مدل پیش بینی تقاضای جابجایی بار در سیستم جاده ای و ریلی کشور با رویکرد توسعه پایدار

رسول برزگر محمدی [۱*]، حسن ذوقی [۲]

۱- کارشناس ارشد مهندسی عمران گرایش اصول برنامه ریزی حمل و نقل از دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران ،
eng_farhad_barzegar@yahoo.com
۲- دکترای مهندسی عمران گرایش اصول و برنامه ریزی حمل و نقل ، hasan.zoghi@gmail.com

چکیده

حمل و نقل یکی از پایه‌های اصلی توسعه اقتصادی و اجتماعی هر کشور است. در واقع پیشرفت و قدرت اقتصادی هر کشور با میزان کارایی سیستم حمل و نقل آن در تعاملی پیوسته و تنگاتنگ می‌باشد. از آب، خشکی و هوا برای توسعه مدل‌های مختلف حمل ونقل در قالب راه، راه آهن، راه هوایی و آبراه استفاده می‌شود که تحت عنوان روش‌های حمل ونقل جاده‌ای، ریلی، هوایی و دریایی شناخته می‌شوند.واقعیت این است که در کشور ما، حمل و نقل کالا از طریق جاده، با اینکه از نظر میزان مصرف فراورده‌های نفتی رقم بالایی را تشکیل می‌دهد،اما به دلیل انعطاف‌پذیری در انتخاب مسیر و مقدار کالا، تعداد دفعات بارگیری کمتر، کنترل دایمی روی کالا در طی مسیر و سهولت دسترسی به مراکز تولید و جذب، در دسترس بودن وسیله نقلیه، زمان کمتر در رسیدن کالا به مقصد به ویژه برای حمل کالاهای فاسدشدنی و گران‌قیمت، گسترش شبکه راههای کشور، عدم گسترش شبکه سراسری راه‌آهن(به دلیل کوهستانی بودن قسمت عمده کشور)، حمل کالاهای ترافیکی و دهها مزیت دیگر موجب شده است که درصد بسیار بالایی از حمل و نقل کالا بر عهده این بخش باشد.

واژه‌های کلیدی: سیستم حمل و نقل ، حمل کالا،توسعه اقتصادی،شبکه راههای کشور.

۱- مقدمه

برای پیش بینی میزان تقاضای بار نیازمند آمار و اطلاعات دقیقی از جابجایی بار در سطح راه‌های کشور می‌باشیم. اطلاع از میزان تقاضا، علاوه بر اینکه قدرت تصمیم‌گیری و انتخاب ارایه‌کنندگان خدمات حمل و نقلی را افزایش می‌دهد،می‌تواند قدرت و انعطاف‌پذیری عرضه‌کنندگان این خدمات را در مقابل تامین ملزومات ارائه یک خدمات با کیفیت مناسب را بالا ببرد. در این تحقیق با مروری بر مطالعات انجام‌شده در این حوزه و با استفاده از مجموعه داده‌های جابجایی بار و کالای بدست آمده از بارنامه‌های موجود(تناژ کالاهای حمل‌شده، مبدا و مقصد سفر و...)و اطلاعات جمعیتی و اقتصادی – اجتماعی مناطق مختلف، مدلی برای پیش‌بینی تقاضای حمل و نقل بار در بخش جاده‌ای برآورد شده است. با داشتن آمارهای موجود و میزان رشد آنها،می‌توان با استفاده از مدل ایجاد شده ، میزان تقاضای بار را پیش‌بینی کرد.